

Kis házunk környékét is felszántották a bombák...

A pusztítás, amelyet az angolszász terrortámadás bombái okoztak a polgári lakosság körében, minden igaz magyarnak fáj. Fáj a családi házak romhalmaza, asszonyok sírása, ártatlan gyerekek szenvedése és pusztulása, kemény férfiak halála és a lassan összekuporgatott kis vagyonok megsemmisülése. Fájdalmat okoz a támadók embertelensége akkor is, ha sosem láttuk, sohasem ismertük azokat, akik a károkat szenvedték. De fokozódik ez a szomorúság, ha ott pusztítanak a bombák gyilkos robbanásaikkal, ahol ismerőseink és szeretteink élnek, s ahol néhány évvel ezelőtt mi is éltünk.

Kis családi házunk környékét is felszántották egyik éjszaka a bombák. Ha békében ki-döntötték volna azt a magas jegenyét, amelynél először adtam randevút életemben, amely tanuja volt serdülő fiatalságomnak, gyerekkorom indián-csatáinak s később a középiskolás nagydiákok komolykodó megbeszéléseinek, most csak róla írnék. Terset költenék talán az esténként síró leveleiről vagy novellatéma lenne hófehér meztelen teste, amely tavaszi éjszakákon már messziről világított és később is, ahányszor csak elmentem mellette, eltöltött az ifjúság édes emlékeivel és jelentette a már soha vissza nem térő évek romantikáját.

Talán arról is kellene néhány szót mondanom, hogy kilenc bomba szántotta rücskössé a futballpálya mellett húzódó telket, ahol gyakran betörtem orromat valamikor és arról álmodoztam »nagy mérkőzések« hevében, hogy valamikor a Ferencváros középcsatára leszek. Pedig akkor még ott tartottam, hogy be sem engedtek a futballpályára, ahol szombat és vasárnap délutánonként rúgták a labdát a környéken lakó diák- és munkásifjak. De a fehér nyárfa és a zöldelő rét ma háttérbe szorul, mert emberek pusztultak, családok zokognak és a ró gyermekek hívják kétségbeesett jajjal elvesztett szüleiket.

„Jóska alszik... nem tudom felkelteni...”

Ifjúkorom egyik legjobb társától búcsúzom most. Öt évvel volt idősebb nálam. Együtt cserkészkedtünk valamikor. Cserkészotthonunk lakóhelyüinktől három kilométer távolságban volt és minden héten bekopogtatt nálunk, hogy elkísérjen az összejövetelekre. Emlékezem a koratavaszi estére, amikor elkaptott egy zápor és kegyetlenül vert az eső. Az esztergályosinas — akkor még csak az volt — levettette cserkészgallérját és bármennyire tiltakoztam, rámkényszerítette. »Én már örsvezető vagyok és dzeltebb« — mondta, amikor szabadnyakú ingében lihegve futott mellettem. Talán edzettebb volt, de annyira mégsem erős, hogy elkerülhette volna a üdgyulladást, amit jószívűségével szerzett s amit talán nekem szánt a sors. Sohasem felejttem el ezt.

Öten voltak testvérek. Három fiú és két lány. Deszkából és agyagból épített féltetős kis házban tengették életüket. Mégis egészségesek voltak és vidámak, amin nem is nagyon csodálkoztam, hisz a család hangadója Jóska volt, a példaképnek tekintett barát. Hangyaszorgalommal gyűjtögette éveken keresztül a család fő segédmunkás-, a fiúk inas- és a lányok varrónő-fizetéséből a téglákat, amelyből sajátkezűleg, de

dalolva felépítették az egy-szoba-konyhás kis házat. »Csak egy kisméretű bomba jött a mérhetetlen sötétségből egy éjszaka és a lányok arcáról lefagyott a kacagás, barátom a földre borulva ölelte át legkisebb öccsét. Testével védelmezte a halál elől. Amikor a bombázás után hozzájuk rohantam, az öccsös a földön ült, egy karcoldást szopogatott az ujján és engem így fogadott:

»Jóska alszik... nem tudom felkelteni... nagyon elfáradt, mert sokat durrogattak...«

A szomszédot már távolabbról ismerem csak. Ha barátomat látogattam meg, elbeszélgettünk arról, hogy telken jó termést hoz-e az ötven fő szőlő, amit tavasztól őszig a legnagyobb szeretettel gondozott. Udvara romhalmaz, a szőlők letarolva fekszenek, amikor belepek a kidölt kerítésen keresztül udvarába.

Halott család a kertben

A férfi fogad, aki távolléte miatt maradt életben. A kert hátsó részébe vezet, ahol máskor kedvenc kis padján szokott olvasni és lányát ringatta álomba mesével. A kis pad mellett a már zöldelő földön fekszik az embertelenül kiirtott család. Hófehér lepellel letakarta az asszonyt, mert egy szilánk az arcába csapott. Nyolcéves kislányát a légnyomás lapította falhoz. Eltorzult törzssel, de érintetlen hamvas arcával és lezárt szemével álmodik az örök életről. Aranyszőke haja lágyan szétterül a tavaszi napsütésben. Jobbkarja görcsösen szorul a mellére és egy hófehér kis nyulat tart. Talán éppen husvétra kapta. Fehér tisztaság, érintetlen ártatlanság ez a két apróság. Följük hajlik egy fiatal cseresznyefa duzzadó rügyeivel. Élet a halál fölött.

Nem tudok szólni, csak rohanok oda, ahol a környékbeli férfiak és asszonyok takarítják a romokat. Legtöbben ismerősök. Volt iskolatársam, a posta egyik tisztviselője, feltűrtujjú ingben, kipirult arccal, izzadtan szórja maga mögé a téglá- és mésztörmeléseket. Már félórája dolgozunk szóltanul, amikor csendesesen felém fordul:

— Ügy-e tudod, hogy a közelben hadicélpont nincs?

— Tudom.

— Akkor láthatod, hogy ez az a sokat hangoztatott „angol humanizmus” — sürítve.

A szemközt levő telken rendben rakják egymás mellé a megmaradt téglákat, gerendákat, hogy emberfölötti akarattal új otthont építsenek a megmaradtaknak.

Vitéz Nagy László

Express hirdetés

siker
Express-siker
siker